

Zasady metodyczne

Komunikatywność:

Podstawą lekcji jest komunikacja w języku polskim, która ma na celu umożliwienie uczniom wyrażania swoich myśli i doświadczeń w sposób płynny i naturalny. Zajęcia są zaplanowane tak, aby uczniowie regularnie praktykowali umiejętności mówienia, słuchania i rozumienia w kontekście życia codziennego. Komunikacja nie ogranicza się tylko do nauki strukturalnej, ale skupia się na swobodnej wymianie myśli na tematy związane z ich tożsamością i kulturą. Dzięki tej zasadzie uczniowie uczą się skutecznie używać języka w realnych sytuacjach komunikacyjnych.

Partycypacja:

Nauczanie opiera się na aktywnym udziale uczniów w procesie dydaktycznym. Uczniowie są współtwórcami lekcji – ich osobiste doświadczenia, refleksje i zaangażowanie w zadania są podstawą nauki. Nauczyciel pełni rolę facylitatora, wspierając uczniów w aktywnym uczestnictwie, zachęcając do dzielenia się swoimi opiniami, zadawania pytań i podejmowania decyzji.

Interaktywność: Zajęcia powinny angażować uczniów poprzez różne formy aktywności – rozmowy, dyskusje, pisanie, słuchanie. Nauczyciel pełni rolę facylitatora, wspierając uczniów w aktywnym uczestnictwie.

Stopniowanie trudności: Zajęcia zaczynają się od prostych ćwiczeń aktywizujących (rozgrzewka językowa), stopniowo przechodząc do bardziej zaawansowanych zadań związanych z tekstem i tworzeniem wypowiedzi pisemnych. Zadania mogą być dopasowywane do poziomu poszczególnych uczniów czy grupy.

Personalizacja: Lekcja bazuje na doświadczeniach uczniów, ich relacjach z językiem i tradycjami, co sprzyja motywacji do nauki i osobistemu zaangażowaniu.

Kontekst (trans)kulturowy: W pracy z tekstami i w zadaniach językowych ważne jest uwzględnienie kontekstu (transkulturowego), który ma wpływ na sposób używania języka w rodzinie i społeczeństwie.

Podejście refleksyjne: Cała lekcja ma na celu nie tylko naukę języka, ale także refleksję nad rolą języka w życiu ucznia, jego tożsamości i kulturze. Dzięki temu uczniowie mogą zrozumieć, jak ich osobiste doświadczenia związane z językiem wpływają na ich postrzeganie świata.

Wykorzystanie różnorodnych mediów – nagrań, filmów, tekstów literackich, piosenek – które wspierają rozwój kompetencji językowych uczniów. Różne formy materiałów pomagają w nauce słuchania, czytania oraz angażują uczniów, umożliwiając im obcowanie z autentycznym językiem i kulturą.

Spójność między treścią lekcji a metodą nauczania – metody nauczania powinny być różnorodne i odpowiednie do tematu lekcji oraz do celów edukacyjnych, umożliwiające uczniom skuteczne przyswajanie wiedzy i rozwijanie umiejętności w sposób angażujący i dostosowany do ich potrzeb.

Tworzenie własnych materiałów dydaktycznych i poszanowanie praw autorskich – zobowiązanie do tworzenia autorskich koncepcji lekcji oraz własnych materiałów edukacyjnych, jednocześnie w poszanowaniu praw autorskich innych, z wykorzystaniem zasobów w sposób zgodny z prawem i zapewniający odpowiednie przypisanie autorstwa.

Przykładowy schemat lekcji języka polskiego jako odziedziczonego

Temat lekcji:

Grupa wiekowa: np. Uczniowie w wieku 7-10 lat, uczący się języka polskiego jako języka odziedziczonego

Czas trwania: 45-60 minut

Cele ogólne:

1. Uczeń rozumie...
2. Uczeń rozwija umiejętności...
3. Uczeń rozumie wpływ...
4. Uczeń umie zastosować...

Cele szczegółowe:

1. Uczeń potrafi opisać...
2. Uczeń potrafi wyrazić swoje przemyślenia na temat...
3. Uczeń angażuje się w...
4. Uczeń tworzy ...

Materiały:

np.

- Kolorowe kartki, kredki, flamastry, farby.
 - Karty pracy z zadaniami językowymi i kreatywnymi.
 - Multimedialne materiały (np. nagrania audio z opowieściami o języku i tradycjach).
 - Obrazki, gry, przedmioty uatwiające wizualizację i semantyzację nowych słów.
 - Tablica (tradycyjna lub interaktywna) do zapisywania pomysłów.
 - Aplikacje do zabaw językowych, np. Quizlet, LearningApps, Memtimeter.
-

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie i zapoznanie z tematem (5-10 minut)

- **Powitanie i przedstawienie tematu:**
Nauczyciel przedstawia temat lekcji. Zadaje pytania wprowadzające. Dzieci opowiadają i dzielą się swoimi skojarzeniami i doświadczeniami na dany temat. Dostrzegają różnorodność kontekstów...
 - **Wstęp do dyskusji:** Może być nim tekst, video, obrazek – dający impuls do przemyśleń i skojarzeń oraz do dalszej dyskusji.
 - **Brainstorming** (co dzieci myślą) oraz **Heartstorming** (co dzieci czują) na temat omawianego temtu, nowego motywu, słowa czy zagadnienia.
-

2. Rozgrzewka – aktywizacja słownictwa i wyobraźni (10 minut)

- **Ćwiczenie w grupach:**
Uczniowie zostają podzieleni na grupy i otrzymują – w zależności od wieku i kompetencji dzieci / grupy – zadanie wypisania / narysowania / wypowiedzenia słów, które kojarzą im się z tematem.
 - Każda grupa wymienia słowa i stara się znaleźć podobieństwa oraz różnice. Nauczyciel zapisuje je na tablicy. Zwraca uwagę na różne konteksty, tradycje, formy użycia itd.
-

3. Faza ćwiczeniowa:

Praca z tekstem i rozmowa o.... (15 minut)

- **Czytanie i analiza tekstu:**
Nauczyciel przedstawia uczniom krótki film, tekst, dialog lub fragment piosenki, który opisuje omawianą sytuację i nawiązuje do tematu. Uczniowie oglądają, słuchają lub czytają materiał i odpowiadają na kluczowe pytania wynikające z rozumienia globalnego: Kto? Gdzie? Kiedy? W kolejnym kroku analizowane są elementy szczegółowe i poszukiwana jest odpowiedź na pytania: Jak? i Dlaczego? Uczniowie stawiają nazywają fakty i stawiają swoje hipotezy. W zależności od grupy i ram czasowych wskazane jest uwzględnienie ponownego zapoznania się z materiałem i wyszukiwania informacji.
 - **Dyskusja w grupach:**
Uczniowie dyskutują, jak ich dana sytuacja przejawia się w ich życiu.
-

4. Ćwiczenie praktyczne – mówienie i pisanie (10-15 minut)

- **Pisanie:**
Uczniowie mają za zadanie napisać wiadomość SMS lub Whatsapp, na temat

głównego wątku lekcji i zdać członkom rodziny, jak oni odbierają daną sytuację, co pamiętają, jakie mają skojarzenia i wspomnienia.

Prezentacja wyników:

Uczniowie wymieniają się swoimi tekstami w parach, omawiają różnice.

5. Kreatywne zadanie plastyczne (15-20 minut)

- **Zadanie kreatywne:**

Uczniowie tworzą rysunki, wyklejanki, kolorowanki czy inne kreatywne prace związane z tematem.

Prezentacja wyników:

Uczniowie opowiadają o swoich pracach, co one wyrażają, dlaczego zdecydowali się na taki motyw czy kolorystykę.

6. Podsumowanie i refleksja (5-10 minut)

- **Dyskusja:**

Nauczyciel zaprasza uczniów do podzielenia się przemyśleniami na temat...
Nauczyciel pomaga im podsumować lekcję.

- **Zadanie domowe (opcjonalne):**

Uczniowie zadają członkom swojej rodziny pytania wynikłe z lekcji i zapisują odpowiedzi.
